

Dobar život

LIFESTYLE PORTAL

[Dobra priča](#) [Zdravlje & Ljepota](#) [Hrana](#) [Dom & Vrt](#) [Kamo ići](#) [Više...](#)

[Početna](#) / [Dobra priča](#) / [Život](#) / INKLUZIJA OSOBA S DOWN SINDROMOM (3):

Kiki putuje na Svjetsko parataekwondo prvenstvo u Meksiko

Objavljeno: 16. rujna 2023.

Ažurirano: 15. listopada, 2023.

INKLUZIJA OSOBA S DOWN SINDROMOM (3): Kiki putuje na Svjetsko parataekwondo prvenstvo u Meksiko

Na 10. Svjetskom parataekwondo prvenstvu koje se održava 21-24. rujna 2023. u Meksiku natječe se i Kristijan Burušić – hrvatski državni prvak u kategoriji osoba s Down sindromom. Dvadesetogodišnjem Kikiju ovo je prvi odlazak u inozemstvo. I prvo putovanje avionom, a trajat će čak 25 sati s presjedanjem u Amsterdamu na putu za Meksiko, i u Parizu na povratku kući. I prvo međunarodno sportsko natjecanje na kojem sudjeluje. U domu Burušićevih stoga vlada veliko uzbuđenje. S Kikijem će putovati i mama

Vesna, koja je i licencirani parataekwondo asistent, te trener Anton Maras iz Parataekwondo kluba Rugvica u kojem trenira.

Taekwondo kao inkluzivni sport

Kiki očekuje da će imati desetak suparnika. O najboljem među njima neće odlučivati kontaktne borbe – kyorugi, već se protivnici nadmeću u izvođenju formi u natjecateljskoj kategoriji poomsae za sportaše s intelektualnim i neurološkim oštećenjima. Osim poomsaea, po prvi puta će ovo prvenstvo uključiti i sportske klase za atletičare niskog rasta te atletičare koji koriste pomagala za kretanje, poput invalidskih kolica i hodalice.

Svjetska taekwondo organizacija ponosno ističe da je taekwondo sport koji doprinosi inkluzivnom društvu. Kao natjecateljski sport prvi puta je taekwondo uključen na paraolimpijadi u Tokiju 2020. godine. Tamo je sudjelovalo 72 natjecatelja, a medalje su se dijelile u 6 kategorija. Na paraolimpijadi u Parizu sljedeće godine bit će 120 natjecatelja uz 10 podjela medalja. Na Kikijevu žalost, neće biti natjecanja u poomsae kategoriji. Ali tko zna, možda u Los Angelesu 2028...

A desetak dana prije našeg dolaska na Kikijev trening, Hrvatski paraolimpijski odbor održao je konferenciju za medije kao najavu nastupa hrvatskih sportaša na paraolimpijadi u Parizu 2024. Prisustvovali su i paraolimpijci Ivan Katanušić, Matija Sloup i Paula Novina koji su pozvali djecu i mlade osobe s invaliditetom i njihove roditelje da se uključe u parasport: „Dijete s invaliditetom nosi se s ogromnim predrasudama prema sebi, a kroz sport mnogi problemi nestanu. Nije važan rezultat, bitno je da dijete uđe u sport zbog socijalizacije i integracije u društvo.“

Kiki trenira svakodnevno, ponekad i ujutro i navečer

U parataekowndo klubu Rugvica trenira šestoro djece i mladih s Down sindromom

Kristijan Burušić je prvak u taekwondou na državnom i otvorenom prvenstvu Hrvatske 2023. godine te je bio prvi i na svim izbornim i kriterijskim turnirima, i

pojedinačno i u paru s Danielom Topić. Od veljače ove godine ponosni je nositelj crnog pojasa.

– Napornim treninzima unazad četiri godine Kiki je dokazao kako je spreman dati sve od sebe za ostvarenje sportskih rezultata na svjetskoj razini. Vjerujem u njega, dat će sve od sebe na tom natjecanju – ponosno nam kaže trener Anton Maras, koji u parataekwondo klubu Rugvica radi s 4 parasportaša s Down sindromom. Klub je registriran 2019. godine nakon što su se Marasu u Taekwondo klubu Rugvica kojeg vodi počela javljati djeca s invaliditetom odnosno razvojnim poteškoćama koja su željela trenirati.

Trener Anton Maros s Kristijanom Burušićem i Danielom Topić, pobjednicima u parovima

– U taekwondou sam već 46 godina, a posljednjih 30 godina treniram djecu. Kad su mi došla prva djeca s invaliditetom prihvatio sam ih uključiti na treninge, iako sam ispočetka bio malo uplašen kako će to sve ići. Prvo su mi došla dva dječaka, jedan s cerebralnom paralizom, drugi s ADHD-om, a potom

i djevojčica s Down sindromom. S njima radim u manjim grupama s najviše šestero njih i individualno. Djeca s Down sindromom su više naučila raditi individualno, ali svaki od njih je različit i tu mi pomažu njihovi roditelji koji su uvijek na treningu, jer oni poznaju svoje dijete. Ja se toj djeci moram prilagoditi i s njima surađivati tako da oni kroz taekwondo zavole sport, da zavole mene kao osobu i da me slušaju, da rade ono što im se kaže. Zasad uspijevam – veli Maras.

S Kikijem na treninge dolazi mama Vesna, i sama nekadašnja sportašica koja je trenirala ritmičku gimnastiku, a potom je vodila aeorobik i grupe za rekreaciju. Kad se pojavila prilika da se pri Hrvatskom para taekwondo savezu stekne licenca parataekwondo asistenta, trener Maras zamolio je sve roditelje da polože taj ispit kako bi mogli pratiti svoju djecu na natjecanjima. Za razliku od osoba s tjelesnim oštećenjima, gdje tri sportaša na natjecanjima prati jedan asistent, svakog pojedinog sportaša s intelektualnim oštećenjem prati jedan asistent. Kad dođe na trening s Kikijem, mama Vesna trenira zajedno s djecom kako bi kod kuće mogla motivirati Kikija da uvježbava pojedine tehnike.

– Treneru je teško raditi s njih četvero odjednom ne samo zato što su fizički i intelektualno različiti, nego i zato što traže individualnu pažnju i budu jako ljubomorni ako se jednom među njima posveti više pažnje. Onda netko postane ljut i odbija dalje trenirati, mlađi polaznici su dosta zaigrani pa neozbiljno treniraju, tako da budu dosta zahtjevni – veli Kikijeva mama Vesna.

Kiki i Vesna s parasportašima iz kluba Rugvica

Poomsae natjecateljska kategorija za sportaše s intelektualnim i neurološkim oštećenjima

Poomsae je natjecanje u izvođenju formi, odnosno vježbi koje se sastoje od 20 do 50 različitih tehnika. Djeci s poteškoćama u razvoju je veoma zahtjevno savladati i naučiti točno izvođenje i redoslijed pokreta.

– Kiki je već savladao 7 različitih formi: tri majstorske i četiri učeničke. Može jednu formu naučiti i zapamtiti za desetak dana, tako da mislim da ima još puno prostora za njegovo napredovanje. Svojim radom je izborio mjesto u

reprezentaciji. Od 22. kolovoza smo počeli s intenzivnim pripremama za Meksiko, tako da sada trenira svakodnevno, jednom ili čak dva puta po sat i pol. Redosljed izvođenja formi je naučio, a sada još ispravljamo sitnice – pojašnjava trener Maras.

Na poomsae natjecanju sportaši izlaze na parter i izvode pred žirijem dvije forme. Bude li više od osam natjecatelja, borit će se u dva kruga.

Kristijan je uzbuđen i ponosan zbog odlaska na svjetsko prvenstvo, motiviran je da bude što bolji, pa mu ne pada teško dva puta dnevno treniranje. Počeo je trenirati i kod kuće, posebno vježbe istezanja i špagu. Priprema se i za put, pa je s mamom obavio i kupnju kofera, ruksaka i novog doboka – odijela licenciranog za svjetska natjecanja. Voli se opušitati uz igrice na mobitelu i surfanje po internetu, pa je već istražio i kako će u avionu uključiti hot-spot opciju.

Kiki je za put u Meksiko kupio svoj prvi kofer

– Prije taekwondoa je išao i na košarku, pa judo, pa karate, ali ništa od toga mu se nije baš dalo raditi i nije sustavno trenirao. Kad je prije četiri godine počeo s taekwondoom to se promijenilo. Ne treba ga nagovarati da ide na trening, jako je motiviran i ne odustaje. Poraslo mu je samopouzdanje, veoma je ponosan na sebe jer vidi da mu jako dobro ide i da je bolji od drugih, tako da

je baš sretan – priča nam Vesna dok Kiki izvodi forme na večernjem treningu pod paskom trenera.

Kad se vrati iz Meksika, Kikija čeka posao

I inače je ovo jako dobra godina za Kristijana. Završio je prekvalifikaciju za pomoćnog konobara u okviru programa „Ponos“ Pučkog otvorenog učilišta za obrazovanje nezaposlenih osoba s invaliditetom. U restoranu Batak Grill je odradio mjesec i pol stručne prakse. Pokazao se dobrim, tako da postoji mogućnost da ga najesen i zaposle. Uspije li dobiti i zadržati posao, to će značiti da je Kristijan savladao i najveću prepreku osobe s **Down sindromom** u integraciji u društvo. Već se počeo pripremati za samostalni odlazak na posao i s posla, pa posljednjih mjeseci uz pomoć mame Vesne i svoje bivše asistentice na nastavi u osnovnoj školi, a danas prijateljice Marije uči sam voziti tramvajem, primjerice kad treba otići na logopedске vježbe u Dom zdravlja Centar.

Kiki se obrazovao za pomoćnog konobara u okviru projekta Ponos Pučkog otvorenog učilišta u Zagrebu

/Foto: PUO

A na prepreke je, kao i druga djeca s invaliditetom, često nailazio. Kad je trebao krenuti u vrtić, najbliži vrtić u kvartu ga je odbio primiti, pa su ga roditelji morali upisati u privatni vrtić u kojem je dijete s Down sindromom bilo dobrodošlo kao i druga djeca. Tu je provodio po 4 – 5 sati dnevno.

Kada je trebao krenuti u osnovnu školu, ponovila se ista priča. U najbližu školu ga nisu htjeli primiti, pa se upisao u nešto dalju školu Antuna Mihanovića u Dubcu.

Hrvatska reprezentacija na Svjetskom parataekwondo prvenstvu u Meksiku 2023

– I u vrtiću i u osnovnoj školi naša su iskustva bila odlična, Kikija su djeca prihvatila i on se dobro osjećao. Na nastavi je imao asistentice. **Dobro smo ga pripremili za školu.** S četiri godine je počeo učiti čitati i pisati, tako da je do prvog razreda osnovne škole znao čitati i pisati – kaže Vesna Burušić, koja je profesorica kemije i biologije u zagrebačkoj 5. gimnaziji. I pokojni Kikijev otac Goran radio je u školstvu, kao informatički tehničar u MIOC-u. Kristijan ima i stariju sestru Tihanu i mlađeg brata Vedrana.

Niže razrede osnovne škole pohađao je u punoj satnici i po redovnom programu, a od drugog polugodišta 4. razreda prešao je na prilagođen program, no i dalje u redovnom razredu i s asistenticom.

Prepreke kod upisa u redovni vrtić i osnovnu školu

Nakon završetka osmog razreda upisao se u srednju poljoprivrednu školu gdje je u redovnom razredu završio trogodišnji program za pomoćnog vrtlara.

– Puno sam energije potrošila dokazujući ravnateljicama iz vrtića i osnovne škole koje Kristijana nisu htjele primiti da rade krivo i da će to što bi uzeli Kristijana biti prednost za vrtić, da bi im donijelo novo iskustvo i za tete i za djecu. Nisu me htjele slušati i izmišljale su 101 prepreku zbog koje to ne dolazi u obzir. Zapravo, nisu htjele niti razmotriti mogućnost da prime Kristijana. Kad sam ga upisivala u srednju agronomsku školu, oni su ga odmah pristali primiti, jedino su imali nedoumice kako će to izgledati jer im je on bio prvi učenik s Down sindromom. Ali, bila je to uspješna priča tako da je u toj školi otvoren put i za drugu djecu s Down sindromom i evo ove godine je još jedan mladić s Down sindromom završio isti smjer – kaže Vesna Burušić.

Integracija djece s Down sindromom danas je mnogo bolja nego u vrijeme kad je Kristijan krenuo u život, smatra prof. Burušić. Danas je uobičajena praksa da se djeca s Down sindromom upisuju su redovne vrtiće i škole, a tada se trebalo poklopiti da slučajno neka ravnateljica ili ravnatelj baš ima poseban senzibilitet, ili je trebalo tražiti posebna poznanstva i veze pa da se pokuša primiti dijete.

Prof. Burušić kao majka djeteta s posebnim potrebama ima pravo na 4-satno radno vrijeme u školi te na plaćena 4 radna sata dnevno za skrb o Kristijanu.

– Uglavnom je to dobro riješeno, ali sada imam problem što u pravilniku ne postoji pravo na plaćeni dopust u slučaju odlaska djeteta s posebnim potrebama na svjetska prvenstva. Mogu dobiti bolovanje ako je bolestan, ali kad su se pisale odredbe tada nitko nije razmišljao o tome da bi osoba koja

ima pravo na njegu i pomoć mogla imati i potrebu da ju netko prati na međunarodna sportska natjecanja. Kad se vratimo iz Meksika, tražit ću da se napravi ta promjena – kaže prof. Burušić.

Kristijan inače puno priča, ali pred novinarima je prilično šutljiv. Ide na govorne vježbe kod logopeda, i razumljivo je da se ne želi se brukati pred javnošću ako nešto krivo izgovori. Ipak, pohvalio nam se da voli raditi kao konobar, da mu se sviđa kad mu gosti daju napojnicu i da mu je jedan gost u džep na košulji tutnuo čak 5 eura. A kakva su mu očekivanja od nastupa na Svjetskom prvenstvu u Meksiku?

– Ja bih rekao ono što je rekao trener. On je rekao da vjeruje u mene. I ja vjerujem u mene – zaključio je Kristijan.

Trener Maras, Kiki i mama Vesna

POZIV NA DONACIJU

Iz Parataekwondo kluba Rugvica mole donacije za putne troškove za odlazak Kristijana Burušića na Svjetsko prvenstvo u Meksiku. Naime, iz dosadašnjih donacija su već plaćene avionske karte, kotizacije i dio smještaja za Kristijana, mamu i trenera, ali treba skupiti novac za još dio smještaja te za prehranu i dodatne potrebe tijekom cijelog putovanja.

Donacije se mogu uplatiti na sljedeći račun:

**Primatelj: Parataekwondo klub Rugvica, Trg Dr. Franje Tuđmana 1, 10372
Rugvica**

Svrha uplate: Donacija za put na svjetsko prvenstvo Meksiko

IBAN: HR2523600001102822020

Piše: Leon Tiska

Fotografije: osobna arhiva i Mladen Gerovac

Tekst je objavljen u sklopu projekta "Inkluzija osoba s Down sindromom u Hrvatskoj" uz potporu Agencije za elektroničke medije za kvalitetno novinarstvo.

Moglo bi vas zanimati: